

مزد همپای تورم

۶ماه پیش، زمانی که تنور مذاکرات تعیین‌مسزد کارگران برای سال ۱۴۰۲ داغ بود، مقاومت دولت در برابر واقعی‌سازی هزینه معیشت، مانع افزایش مطلوب دستمزد شد و در عوض وزیر کار وعده داد که اگر حقوق و مزایای کارمندان در سال جدیدافزایش پیدا کرد، همان‌رویه برای کارگران هم اعمال شود؛ این در حالی است که در سال‌جاری بنا به اظهارات کارگری، مزایای شغلی کارمندان در ۲نوبت افزایش یافته؛ اما کارگران همچنان با شرایط م‌زدی قبل مواجه هستند. در این شرایط، تنها راه برای کمک به معیشت کارگران، ترمیم‌مزد است که طبق اظهارات آیت‌اسدی، از نمایندگان کارگری در شورای‌عالی کار، در خواست آن برای تشکیل جلسه شورا و رسیدگی به این‌موضوع از سوی نمایندگان کارگری در آخرین قواعد طرح ملی کالاب‌رگ الکترونیک، به‌عنوان رئیس شوروی‌عالی کار، به درخواست نماینده کارگران در این‌شورا برای برگزاری جلسات بازرگری حداقل‌مزد رضایت نداده است.

نکنه دیگری که از سوی این‌نماینده کارگران در شورای‌عالی کار مطرح شده این است که در زمان تصویب حداقل‌مزد کارگران، وزیر کار پیشینهاد داد که کارگران هم مشمول طرح کالاب‌رگ بشوند؛ اما این حرف هم عملی نشده است؛ چراکه طبق آخرین قواعد طرح ملی کالاب‌رگ الکترونیک، مشوق‌های یارانه‌ای و ضدتورمی این طرح برای خرید ۱۱قلم کالای اساسی در قالب کالاب‌رگ فقط مشمول ۳دهک پایین جامعه می‌شود و هنوز دهک چهارم که بخش عمده کارگران ضعیف‌را شامل می‌شود، مشمول این طرح شناخته نشده است. البته اجرای این طرح نیز چندان ق‌سادر به جبران کسری‌مزد کارگران نیست؛ چراکه در بهترین حالت، کارگران با استفاده از کالاب‌رگ می‌توانند ۱۲۰هزار تومان یارانه‌اشوئقی بگیرند و از پرداخت هزینه‌تورمی کالاهای خریداری‌شده که کمتر از ۵۰هزار تومان است نیز معاف شوند. این در حالی است که مطالبه اصلی کارگران، کاهش یا حتی رفع شکاف میان‌مزد و معیشت است. به‌نظر می‌رسد، با توجه به کاهش تمایل نیروی کار به اشتغال کارگاهی و خدماتی، بهتر است متولیان امر براساس رهنمودهای رهبری، راهی برای بهره‌مندشدن کارگر از عواید تولید باز کنند تا هم مشکل کمبود نیروی کار برطرف‌شود و هم کارگران به‌حق خود برسد.

نقد خبر

لزوم اولویت‌بندی در کشاورزی

■ **خبر**: مجتبی خیام نکویی، رئیس سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی می‌گوید: به‌تصرکز بر دانش، فناوری و شرکت‌های دانش‌بنیان تا بیش از ۹۰درصد امکان خودکفایی در محصولات کشاورزی وجود دارد. او می‌افزاید: ذهنیت اشتباهی شکل گرفته که هر چه جلوتر می‌رویم، منابع مامحدود می‌شود و نباید به توان تولیدیکی‌خودمان فشار بیایوریم. یعنی اگر ۱۲۵ میلیون تن تولید داریم، باید به ۱۱۰ و یا حتی کمتر یعنی ۲۰میلیون تن برسند و استدلال این است که منابع خصوصاً آب محدود است. اما غذا یک اهرم سیاسی است و تبدیل به سلاح شده و این تصور که ما از منابع مان استفاده نکنیم و به سمت واردات برویم، غلط است. به‌گفته‌وی، سالانه ۶میلیارد دلار صادرات محصولت کشاورزی داریم اما تراز؛ بخش کشاورزی منفی است که باید این تراز را مثبت کنیم.

■ **نقد**: اینکه باید بهره‌وری را در بخش کشاورزی افزایش داد و از توان شرکت‌های دانش‌بنیان استفاده کرد، امری لازم و بدیهی است اما تصور باطل این است که پیام خطا به تصمیم‌سازان بدھیم و آنها را به این سمت سوق دهیم که می‌شود تا ۹۰درصد در تولید محصولات کشاورزی خودکفا شد؛ بدون آن که نسبت به محدودیت منابع آبی تذکر داده شود. کاش این مقام مسئول بداند که اگر امروز به‌گفته‌او غذا به یک اهرم سیاسی و حتی سلاح تبدیل شده، کشور الان خود درگیر تنش شدید آبی است و دمیدن بر شیور خود کفایی حداکتری کشاورزی بدون نظر گرفتن چالش‌های آبی، خود به‌معنای افتادن در جنگ آب است و بخش کشاورزی ایران با درک صحیح از واقعیت‌های روی زمین و تنش آبی زیر زمین، از بخشی‌نگری فاصله بگیرند و به این بیندیشند که چگونه می‌توان با منابع آب محدود، محصولات کشاورزی با ارزش‌تر و استراتژیک‌تری تولید کرد و البته انتظار خودکفایی حداکثری هم یک ایده بلندپروازانه و پریرسک است. راه، روشن است و گام نهادن در بیراهه جایز نمی‌باشد و به همین سبب وزارت جهاد کشاورزی اگر چه مسئولیت مستقیمی در حوزه اقتصاد کشاورزی برعهده دارد اما ناگفته‌پیداست وقتی آب نباشد، کشاورزی هم معنا ندارد. راه را برای تیلور دانش و فناوری، برای ارتقای بهره‌وری و هموارسازی وساز سیاست‌های کشاورزی را با چشم‌انداز وضعیت آبی کشور کوک کنید.

از سوی دیگر در ماده ۱۴۳ قانون برنامه پنجم توسعه کشور آمده است به منظور حفظ ظرفیت تولید و نیل به خودکفایی در تولید محصولات کشاورزی و دامی، اصلاح الگوی مصرف بر اساس استانداردهای تغذیه، گسترش کشاورزی صنعتی و دانش‌بنیان و فراهم کردن زیرساخت‌های امنیت غذایی و تحویل آب مورد نیاز کشاورزان به صورت حجمی بر اساس الگوی کشت هر منطقه و با استفاده از مشارکت بخش غیردولتی انجام‌شود. اما با وجود تأکیدات فراوان قانونی و آئین‌نامه‌ای بر روی موضوع تحویل حجمی آب که به اختصار به اهم موارد آن اشاره شد، اما اکنون و در سال ۱۴۰۲ بررسی‌ها نشان می‌دهد که این دستورالعمل مهم در مقام اجرا و عمل با چالش‌های بسیار جدی مواجه است.

ممنوعیت فروش خارج از سامانه پروازهای اربعین

محمد محمدی بخش، رئیس سازمان هواپیمایی؛ فروش بلیت خارج از سامانه فروش شرکت‌ها ممنوع است و ایرلاین‌ها اگر از زیرساخت لازم برای فروش مستقیم برخوردار نیستند، می‌توانند فروش بلیت را به سایت‌های منتخب و معرفی شده از سوی این سازمان محول کنند.

حداقل ضمانت قطعات یدکی خودرو ۹ماه

محمدمهدی بردارن، معاون صنایع عمومی وزارت صمت؛ کیفیت قطعات و لوازم یدکی خودرو تولید داخل افزایش یافته است. در گذشته عمده کالاهای داخلی ضمانت کالایی نداشت، اما هم‌اکنون حداقل ضمانت کالاها ۹ماه است و بازار قطعات قاچاق و تقلبی محدود شده است.

اصل ماجرا

در دسر سهام مازاد سهامداران بانک‌ها

گفته می‌شود قرار است حق رأی اضافه سهام سهامداران همه بانک‌ها به وزارت اقتصاد داده‌شود؛ یعنی اینکه اگر سهامداری بیش از حد قانونی، سهام یک بانک را داشته باشد، دیگر حق رأی و تصمیم‌گیری بابت مازاد سهم را ندارد و کنترل و نفوذ او بر بانک کم می‌شود. پیام روشن است به جای سهامدار عمده، وزیر اقتصاد، نماینده یا نمایندگانی را به هیأت مدیره‌ها معرفی و اضافه می‌کند، تا بانک را اداره کنند.

اما اصل ماجرا چیست؟ وزارت اقتصاد جزئیات سهام مازاد سهامداران بانک‌های خصوصی را که مجمع عمومی صاحبان سهام آنها تاکنون بر گزار شده، اعلام و تأکید کرد: سهام‌مازاد سهامداران بانک‌های ایران زمین، رفاه و مؤسسه اعتباری ملل پس از برگزاری مجمع سالانه اعلام می‌شود.

طبق قانون سیاست‌های کلی اصل ۴۴، هیچ مالک واحدی نمی‌تواند بدون اجازه بانک مرکزی بیش از ۱۰ درصد یک بانک را داشته باشد. افزایش این سقف تا ۲۰ و ۳۳ درصد نیز تنها با اجازه بانک مرکزی ممکن است و بالاتر از ۳۳ درصد برای همه مالکان واحد ممنوع است. اساساً آیا گماشتن افراد از سوی وزارت اقتصاد در ترکیب هیأت مدیره بانک‌های مشمول این قاعده، مشکل‌گشاست؟ سؤال مهم‌تر اینکه مگر در حال حاضر بانک‌های دولتی زیر نظر وزارت اقتصاد نسبت به بانک‌های خصوصی وضع بهتری دارند که حالاتحت نظارت قرار گرفتن بانک‌های خصوصی، تضمینی برای بهتر اداره کردن آنها باشد؟ پس باین اضافه سهامداری سهامداران بانک‌ها چه باید کرد؟

به حکم قانون، نخستین گام این است که برای جلوگیری از مداخله سهامداران عمده از اداره بانک و دسترسی آنها به منابع و اعتبارات، حق رأی سهامداران دارای سهم اضافه به وزارت اقتصاد و دارایی واگذار می‌شود. در تازه‌ترین اتفاق قرار است حق رأی ۶۰درصد از سهام مازاد سهامداران بانک آینده به این وزار تخانه منتقل شود که بیش از این هم مازاد سهام بانک رفاه به وزار تخانه یادشده انتقال پیدا کرده بود.

پیشنهاد همشهری به دولت

همشهری برای اینکه از نفوذ سهامداران عمده بر بانک‌ها کاسته‌شود، این نفوذ به ابزاری برای مداخله در اداره بانک‌ها تبدیل نشود و افرادی به خیال نشستن بر صندلی هیأت مدیره بانک‌ها درصدد فشار بر وزارت اقتصاد برنمایند، پیشنهاد می‌کند که به جای مسواری کاری و پاک کردن صورت‌مسئله، به استانداردهای بین‌المللی مراجعه و بانک مرکزی در نظرات بر این بانک‌ها از انزوا خارج‌شود. واقعیت این است که معمولاً بیشتر بانکداران کشور به‌صورت مستقیم یا غیرمستقیم از بانک مرکزی یسا وزارت اقتصاد و دیگر وزار تخانه‌ها منصوب می‌شوند و شبکه بانکی کشور از خدمات بانکداران حرفه‌ای و مسلط با دانش روز محروم شده است. دولت سیزدهم می‌تواند به سیکل معیوب جابه‌جایی افراد پایان دهد و یک استاندارد شفاف‌تأم با پاسخگویی هیأت‌مدیره بانک‌ها طراحی و آنها را ملزم به رعایت مقررات بین‌المللی از جمله حاکمیت شرکتی کند و راه را بر هر گونه رانت، کنترل و فساد سهامداران عمده بر منابع بانک‌ها ببندد. تنها یک‌اراده حاکمیتی لازم است و یک بانک مرکزی مقتدر نیاز داریم که بانکداری مدرن را اجرا کند.

گزارش خبری

وزارت نفت در برابر شایعات بنزینی

«برای صدمین‌بار تکرار می‌کنیم که بنزین گران نمی‌شود.» این تازه‌ترین واکنش تکراری مرد ششماره یک وزارت نفت است. کار مدیران وزارت نفت این روزها شده رد شایعات بنزینی در شبکه‌های اجتماعی و اطمینان دادن به مردم که نگران نباشید، نه قرار است بنزین گران شود و نه سهمیه‌ها کم. با این حال در دسر اصلی این روزهای شهروندان به‌ویژه در کلاتشهر تهران، شده صف‌های طولانی در برابر جایگاه‌های سوخت. داستان چیست؟ روایت رسمی وزارت نفت این است که اینها همه شایعه است.

به گزارش همشهری، جواد اوچی، وزیر نفت دیروز در حیات هیأت دولت رو در روی خبرنگاران تأکید کرد: کارت سوخت در همه جایگاه‌ها امکان استفاده دارد و هر فردی ۶۰لیتر طبق مصوبه سابق با قیمت هزار و ۵۰۰تومان و ۱۵۰لیتر با قیمت ۳هزار تومان می‌تواند استفاده کند و مازاد بر آن از طریق کارت سوخت جایگاه‌ها امکان بهره‌برداری وجود دارد.

او در باره جوشایی که درباره افزایش قیمت بنزین در روزهای گذشته مطرح شده است، توضیح داد: بیش از این بنده و همکارانم در شرکت پالایش بخش مصاحبه کردیم و برای صدمین بار تکرار می‌کنیم که هیچ برنامه‌ای برای افزایش قیمت بنزین در دستور کار دولت نیست.

دلیل شلوغی پمپ بنزین‌ها

اما علی‌اکبر نژادعلی، مدیرعامل شرکت ملی پخش فرآورده‌های نفتی ایران در خصوص دلیل شلوغی پمپ بنزین‌ها و کاهش کارت‌های سوخت در جایگاه‌های سوخت گفت: در ارتباط با توزیع فرآورده‌های نفتی در جایگاه‌های عرضه سوخت به میزان مناسب بر اساس برنامه تدارکاتی میزان فرآورده به جایگاه‌ها عرضه می‌شود. در حال حاضر هم جایگاه‌ها به میزان مناسب سوخت دارند و میزان ذخیره هم مناسب است.

او با بیان اینکه کمبود سوخت نداریم و مردم به شایعات توجهی نکنند افزود: اطمینان خاطر به مردم می‌دهیم که بنزین به میزان کافی در جایگاه‌ها و انبارهای نفت وجود دارد و تمام شایعات مطرح شده در خصوص بنزین را رد می‌کنیم. او با بیان اینکه هیچ تغییری در سهمیه سوخت افراد ایجاد نشده تأکید کرد: کارت‌های اضطراری فقط برای شرایط اضطرار است تا مردم اگر سهمیه خود را به پایان رساندند یا کارت خود را فراموش کردند از این کارت‌ها استفاده کنند.

فرصت بزرگ بر لبه پرتگاه

در شرایط فعلی، نسبت جمعیت جوان به پیر در ایران ۹ برابر است؛ اما تا ۲۰سال دیگر به زیر ۴ می‌رسد

سناریوهای جمعیتی ایران در ۱۴۲۰

با فرض باروری ثابت		تاریخ	با فرض افزایش باروری	
جمعیت بازنشسته	در سن کار		جمعیت بازنشسته	در سن کار
۶٫۴۴۰٫۳۷۵	۵۹٫۳۷۹٫۹۰۸	۱۴۰۲	۶٫۴۴۰٫۳۷۵	۵۹٫۳۷۹٫۹۰۸
۱۳٫۱۴۰٫۵۰۰	۶۴٫۹۹۷٫۶۲۳	۱۴۲۰	۱۳٫۱۴۰٫۵۰۰	۶۵٫۷۸۱٫۷۲۷
۱۶٫۱۰۱٫۴۲۶	۶۳٫۳۰۹٫۸۸۸	۱۴۲۵	۱۶٫۱۰۱٫۴۲۶	۶۵٫۷۱۳٫۵۱۷
۲۲٫۵۹۳٫۲۹۴	۶۰٫۰۰۳٫۲۱۶	۱۴۳۵	۲۲٫۵۹۳٫۲۹۴	۶۲٫۱۶۲٫۱۲۸
۲۱٫۵۸۰٫۵۲۹	۵۴٫۰۵۰٫۴۰۰	۱۴۴۵	۲۱٫۵۸۰٫۵۲۹	۶۴٫۳۰۸٫۳۶۹

سناریوهای جمعیتی در دهه‌های پیش‌رو

در شرایط فعلی کمی بیش از ۷درصد جمعیت ایران را افراد ۶۵سال به بالا تشکیل می‌دهند که بازنشسته محسوب می‌شوند که در قبال یک عمر تلاش و خدمت، شایسته رسیدگی و خدمات تأمین اجتماعی هستند. نکته قابل توجه اینکه به‌واسطه جوان بودن جمعیت کشور در شرایط فعلی، به ازای هر فرد ۶۵ساله به بالا، بیش از ۹فرد زیر ۶۵سال در کشور وجود دارد و به‌واسطه جمعیت بالای شاغلان، از منظر بیمه‌پردازی شاغلان و پرداخت مستمری بازنشستگان می‌توان برنامهریزی‌های معقول انجام داد؛ اما در سناریوهای پیش‌رو، اگر وضعیت باروری جمعیت کشور به همین شیوه باقی بماند، در میان بازنشستگی جوانان امروز یعنی در حوالی ۱۴۲۰تا ۱۴۴۵، درصد بازنشستگان به‌کل جمعیت کشور بیش از ۲برابر خواهد شد و به‌ازای هر فرد ۶۵سال به بالا در کشور، در بدین سناریو کمتر و در بهترین سناریو ۴نفر زیر ۶۵سال وجود خواهد داشت.

توفیق سدها با ریاضت آبی

با وجود کاهش بارندگی، موجودی آب در مخازن سدها به‌واسطه اجرای سیاست‌های ریاضت آبی ۱۷ درصد رشد داشته است

مشابه در سال آبی قبل ۳درصد کاهش نشان می‌دهد. در این شرایط، در صورت استمرار رفتارهای قبلی در حوزه مصرف تخصصی آب، اوضاع سدهای کشور باید رو به وخامت می‌رفت؛ اما آمارهای وزارت نیرو حاکی از این است که به دلایل مختلف

عنوان	امسال (مترمکعب)	پار سال (مترمکعب)	در صد تغییر
رود آب به‌مخازن سدها	۳۷٫۸۵۰٫۰۰۰٫۰۰۰	۲۹٫۷۰۰٫۰۰۰٫۰۰۰	۲۷
خروج آب از مخازن سدها	۳۱٫۴۲۰٫۰۰۰٫۰۰۰	۲۷٫۰۶۰٫۰۰۰٫۰۰۰	۱۶
حجم آب موجود در مخازن	۲۵٫۴۶۰٫۰۰۰٫۰۰۰	۲۱٫۸۱۰٫۰۰۰٫۰۰۰	۱۷
میزان پرشدگی سدهای کشور	۵۰۵درصد	۴۳درصد	۱۷

سدهای خوش‌شانسی

سد	درصد اختلاف موجودی آب با سال قبل
اکیاتان، آبشینه	۲۴۴
کوچه	۱۵۴
ایلام	۱۲۵
زاینده‌رود	۱۱۰

سدهای کم‌شانسی

سد	درصد اختلاف موجودی آب با سال قبل
رودیال داراب	-۹۶
وشمگیر گلستان	-۹۲
سرنی هرمزگان	-۶۶
طرق خراسان رضوی	-۶۵